

"Den aktive bogreol" redder verden

To undersøgelser fra henholdsvis 2016 (PIRLS 2016) og 2017 (Tænk tankens Fremtidens Bibliotekers "Børns læsning 2017") viste, at børns læselyst generelt var under pres.

- Børn læste mindre i fritiden, end de gjorde i 2010
- De brugte mere tid på streaming-tjenester, spil og sociale medier.
- Langt færre børn i Danmark kunne lide at læse end i resten af Europa.

På baggrund af disse undersøgelser iværksatte [Danmarks Biblioteksforening](#) arbejdet med at opbygge en Læsekoalition, som kom med udspil til en "[National Læsestrategi](#)" med flere forslag til initiativer for at fremme børns læselyst.

Kulturministeriet iværksatte flere initiativer og lancerede programmet "Læselyst og læsefællesskaber for børn i indskolingens fritidstilbud", som "Den aktive bogreol" er udsprunget af, netop for at give børn flere gode læseoplevelser i indskolingens fritidstilbud.

Siden er mere forskning stødt til, blandt andet undersøgelsen "[Børn og unges læsning 2021](#)" udgivet af Tænk tanken Fremtidens Biblioteker og Center for Anvendt Skoleforskning. Det positive vi kan læse ud af denne rapport er, at børn og unge ikke læser mindre end de gjorde i 2017. Problemet er bare, at børn allerede i 2017 læste for lidt.

Vi er sikre på, at vi kan vende den kurve med "Den aktive bogreol". Herunder kan du læse nogle af grundende til "Den aktive bogreol" skal bo i jeres SFO.

Hvilken forskel gør forløbet med "Den aktive bogreol"?

Evaluering af den nationale læselystindsats "Læselyst og læsefællesskaber for børn i indskolingens fritidstilbud" af Gitte Balling viser:

- At formidling, inddragelse og en særlig indsats nytter.
- At børnenes interesse i bøger og læsning øges, ikke mindst når læsningen og aktiviteterne tager afsæt i børnenes interesser
- At den mest grundlæggende form for formidling, nemlig nem adgang til bøger, er afgørende.
- At etableringen af bogsamlinger og læsehjørner i alle SFO'er har haft en stor indflydelse på børnenes øgede interesse for bøger og læsning.

Konklusionen er derfor, at børn gerne vil læse, men at de skal hjælpes lidt på vej.

I forhold til det tværfaglige samarbejde mellem fritidspædagoger og biblioteksmedarbejdere viser evalueringen, at det er både motiverende og lærerigt for alle parter, som det fremgår af omtalen fra Slots- og Kulturstyrelsen

I praksis gør "Den aktive bogreol" lækre, nye bøger tilgængelige i SFO for børnene.

- Det er op til den enkelte SFO, om man vælger, at børnene må låne bøgerne med hjem, men det er vigtigt, at det i så fald ikke er forbundet med alt for mange restriktioner.
- Herudover sætter materialerne i reolen SFO-personalet i stand til at gribe højt læsning og bøger på samme niveau som andre aktiviteter i SFO.
- "Den aktive bogreol" gør det pædagogiske personale i stand til at folde litteraturen ud og lege med læsning og bøger, så børn uanset læsekompetence, alder eller interesser kan blive engageret i læsefællesskaber.

Læsning styrker vores samfund og demokrati og bogreolen udligner ulighed.

Ny dansk forskning viser, at tilgængelige børnebøger i hjemmet (og i det hele taget) er et effektivt middel til at styrke børns chancer for at blive bedre læsere og klare sig godt på længere sigt uddannelsesmæssigt. Det viser også, at det er mere effektivt end andre kulturelle aktiviteter, som forældre kan lave med deres børn.

Ea Hoppe Blaabæk der står bag PhD-afhandlingen "Cultural Inputs and Accumulating Inequality in Children's Reading: A Dynamic Approach" udtaler:

"Hvis jeg skulle kaste mine penge efter noget, ville jeg sørge for, at bogressourcer bliver tilgængelige i hjemmet. At man viser børnene, at bøger og læsning er noget, vi har lyst til og engagerer os i,"

Hendes rapport viser en ulighed som kan sætte dybe spor i det danske samfund, nemlig at det er de højtuddannede familier der bruger biblioteket mest og oftest. En familie, hvor forældrene har højst 12 års uddannelse, lånte i gennemsnit 12 biblioteksbøger i 2020. For en familie med 18 års uddannelse var tallet 30.

Kort fortalt sammenkobler rapporten:

- Hjemlån af børnebøger og tilgængelighed af bøger i hjemmet er lig med bedre uddannelse senere i livet.
- Det er stadig de ressourcestærke familier, der låner flest børnebøger med hjem, og det betyder at store grupper af børn slet ikke møder bøger i hjemmet.
- For at støtte disse børns kendskab og glæde ved bøger og læsning kan biblioteker og institutioner samarbejde og vise, at læsning og bøger er værd at bruge tid på.
- En detalje der er værd at bemærke er, at på skoler hvor eleverne primært er fra ressourcestærke hjem, kan problemet være lige så stort, da læseglæde kræver at forældrene prioriterer tid til læsning.

Altså vil en indsats med at gøre litteratur tilgængelig og til en aktivitet man har lyst til, hjælpe børn i hele kommunen fra alle sociale lag til at have bedre odds for et godt liv fremadrettet. Vi kan styrke deres evner til at forstå det samfund de er en del af og derved styrke deres mulighed for at være aktive borgere i vores demokrati.

Det vi alle godt ved, men som jo stadig gælder

I SFO er der opstillet rammer for at personalet skal styrke børnenes evne til at udtrykke sig både verbalt, kulturelt og kreativt. De skal støtte barnets evne til at indgå i et fællesskab med tilsidesættelse af egne behov. Alle disse indsatser understøtter læsning med børn

Det er slået fast med syvtommersøm, at læsning har utallige andre gode effekter, som vi ikke må glemme:

- Børn der læser og får læst højt, bliver bedre til at forstå verden omkring dem og hvorfor mennesker reagerer, som de gør. De bliver mere empatiske og åbensindede.
- Børn der læser og får læst højt får et meget større ordforråd og bliver bedre til at udtrykke sig og blive forstået af andre.
- Børn der kender biblioteket, får lettere ved at søge hjælp og vejledning i det komplicerede informationssamfund de vokser op i.
- Børn der læser eller får læst højt er bedre til at fordybe sig og holde fokus.
- Børn der læser, bliver i stand til selvstændigt at søge fællesskaber, viden og hjælp via bibliotek, internet og interessefællesskaber.
- Børn der læser eller får læst højt, får et mere farverigt indre liv og bliver bedre til at drage paralleller mellem de verdener de færdes i.
- Børn der læser, bliver bedre til kritisk at vurdere det de læser.
- Børn der læser, får det lettere når de senere skal uddannes.

Så i den kontekst er der ingen tvivl, din SFO skal da have "Den aktive bogreol" og redde verden.

